

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 21 ноември 2023 г.
(OR. en)

15737/23

COLAC 152

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

Относно: Заключение на Съвета относно отношенията между ЕС и държавите от Латинска Америка и Карибския басейн

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно отношенията между ЕС и държавите от Латинска Америка и Карибския басейн, приети от Съвета на 3785-ото му заседание, проведено на 21 ноември 2023 г.

Заклучения на Съвета относно отношенията между ЕС и държавите от Латинска Америка и Карибския басейн

1. Едно по-силно и актуализирано стратегическо партньорство между Европейския съюз (ЕС) и Латинска Америка и Карибския басейн (ЛАК) е по-важно от всякога. Обединявайки усилията си, ЕС и ЛАК могат да постигнат значителна промяна в насърчаването на устойчивия растеж, изграждането на справедливи и устойчиви общества и утвърждаването на мира и сигурността, приобщаващото многостранно сътрудничество и основания на правила международен ред. Споделените ценности, по-специално демокрацията, принципите на правовата държава, равенството между половете и зачитането на правата на човека, трябва да останат в основата на отношенията между ЕС и ЛАК. Заедно ЕС и ЛАК са по-силни и в по-добра позиция да се справят с многобройните предизвикателства на съвременния свят, включително глобалната криза в областта на климата и околната среда.
2. Третата среща на високо равнище между ЕС и Общността на латиноамериканските и карибските държави (CELAC), проведена в Брюксел на 17 – 18 юли 2023 г., даде нов тласък на отношенията между двата региона на най-високо равнище и потвърди уникалното партньорство между двата региона. Откритият, приобщаващ и конструктивен диалог позволи на двата региона да разберат по-добре своите интереси, приоритети и проблеми. Важно е този процес на по-тясна ангажираност да продължи, включително чрез засилени контакти и посещения на високо равнище между ЕС и държавите от Латинска Америка и Карибския басейн.
3. Срещата на върха определи амбициозна и ориентирана към бъдещето обща програма, която следва да бъде изпълнена през следващите години. Съветът приветства новата динамика в отношенията между ЕС и ЛАК, както и съвместното съобщение на Европейската комисия и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност „Нова програма за отношенията между ЕС и Латинска Америка и Карибите“, включително очертаните приоритети и предложените действия.

4. Партньорството между ЕС и ЛАК черпи силата си от фундаменталния ангажимент на двата региона към всички цели и принципи, залегнали в Устава на Организацията на обединените нации (ООН), включително принципите на суверенитет и териториална цялост, както и във Всеобщата декларация за правата на човека и международното хуманитарно право. ЕС потвърждава отново значението на утвърждаването, защитата и зачитането на всички човешки права и основни свободи, включително свободата на изразяване и свободата на медиите, закрилата на правозащитниците и журналистите. ЕС потвърждава отново и необходимостта от укрепване на принципите на правовата държава и демокрацията, включително свободни и честни, приобщаващи, прозрачни и надеждни избори и равенство между половете. ЕС ще поддържа тесен диалог с ЛАК относно прилагането на тези принципи и ще си сътрудничи с цел насърчаване на основан на правата подход, справяне с неравенствата, утвърждаване на правото на чиста, здравословна и устойчива околна среда, защита на гражданското пространство и борба с всички форми на дискриминация, включително основаната на пол, раса, етнически или социален произход, религия или убеждения, политически или други възгледи, увреждане, възраст, сексуална ориентация и полова идентичност.

5. ЕС ще продължи ангажимента си с ЛАК във връзка с непровокираната и неоправдана агресивна война на Русия срещу Украйна, включително и относно последиците от нея далече извън пределите на Европа. В декларацията от срещата на върха ЕС – CELAC лидерите от двата региона изразиха дълбока загриженост във връзка с провежданата война срещу Украйна, която продължава да причинява огромно човешко страдание и изостря съществуващите слабости в световната икономика, ограничава растежа, увеличава инфлацията, нарушава веригите на доставки, засилва енергийната и продоволствената несигурност и повишава рисковете за финансовата стабилност. Лидерите изразиха също така подкрепа за усилията, насочени към справедлив и устойчив мир в съответствие с Устава на ООН. ЕС ще търси подкрепа от държавите от Латинска Америка и Карибския басейн за украинската формула за мир, включително чрез предстояща среща на върха за формулата за мир, за търсенето на отговорност за военни престъпления, престъплението агресия и други най-тежки престъпления, извършени по време на войната, както и за противодействие на дезинформацията от страна на Русия.

6. Силното партньорство между ЕС и ЛАК изисква подновен политически ангажимент на всички равнища, както и в рамките на многостранни форуми. На междурегионално равнище ЕС ще продължи да укрепва приобщаващия диалог и сътрудничеството със CELAC, като провежда срещи на върха на всеки две години, следващата от които в Колумбия през 2025 г., и редовни срещи на министрите на външните работи. Съветът приветства междурегионалната пътна карта за периода 2023 – 2025 г., представена на срещата на върха ЕС – CELAC, и очаква нейното прилагане. Съветът насърчава бързото създаване на договорената консултативна координационна структура с цел постигане на напредък по общите ангажименти.

7. След срещата на лидерите от ЕС и Карибите, която се проведе в Брюксел на 17 юли 2023 г., ЕС ще продължи да работи с Карибския регион като отделен подрегион със собствени особености. Срещата на министрите от ЕС и Карибския басейн през 2024 г. ще спомогне за укрепване на общата програма, която включва сътрудничество в областта на изменението на климата, смекчаването на последиците от обезлесяването, опазването на биологичното разнообразие, реформата на международната финансова система, участието на частния сектор, особено чрез инвестиционната програма на Global Gateway ЕС – ЛАК, социалното приобщаване, човешкото развитие и предизвикателствата пред сигурността. Бъдещите отношения ще продължат в контекста на новото споразумение за партньорство между Европейския съюз и неговите държави членки и членовете на Организацията на държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (ЕС – ОДАКТБ) и приложения към него Регионален протокол за Карибите. ЕС потвърждава отново необходимостта да се обърне дължимото внимание на предизвикателствата, свързани с устойчивото развитие на малките развиващи се островни държави, предвид особената им уязвимост по отношение на изменението на климата, включително покачването на морското равнище. Това се изтъква и в навечерието на Четвъртата международна конференция за малките развиващи се островни държави в Антигуа и Барбуда през май 2024 г. Засилването на сътрудничеството между държавите от ЛАК и най-отдалечените региони на ЕС, както и отвъдморските страни и територии, разположени в региона на ЛАК, също ще продължи.

8. ЕС ще продължи да подкрепя национални и международни инициативи, насочени към възстановяване на необходимите условия за управление и сигурност за провеждането на свободни избори в Хаити, осигуряване на хуманитарен достъп до нуждаещото се от закрила население и справяне с влошаващата се многоизмерна криза.

9. ЕС ще продължи да работи с други подрегионални групи, както и с международни организации, действащи в региона. ЕС се ангажира да провежда редовни срещи на високо равнище със стратегическите партньори Бразилия и Мексико. В дух на приобщаване ЕС ще продължи да укрепва двустранните политически диалози и да работи конструктивно с държавите в региона, като отчита също жизненоважната роля и приноса на организациите на гражданското общество в това отношение. ЕС ще продължи да подкрепя активно мира и демократичните решения в региона, като например мирния процес в Колумбия и водените от Венесуела преговори в рамките на процеса с Мексико.

10. На многостранно равнище ЕС и ЛАК са естествени партньори и следва допълнително да засилят сътрудничеството си за справяне с регионалните и глобалните предизвикателства. ЕС се ангажира да работи с партньорите от ЛАК за изпълнението на Програмата до 2030 г. и нейните цели за устойчиво развитие (ЦУР), както и за реформата на глобалното управление, включително международната финансова архитектура, за да стане тя по-приобщаваща и ефективна. Силният ангажимент на ЕС и ЛАК в ООН и редовният обмен между ЕС и Междумериканската система за правата на човека следва да продължат. Сътрудничеството в контекста на СТО, особено по отношение на предстоящата Тринадесетата министерска конференция (MC13) и текущия процес на реформиране на СТО, следва да бъде засилено.

11. Съветът отчита значението на укрепването и разработването на солидна програма за търговия и инвестиции между ЕС и ЛАК, основана на широка мрежа от двустранни и регионални търговски споразумения и споразумения за асоцииране между двата региона. Важни приоритети представляват цялостното изпълнение на съществуващите споразумения и ратифицирането на подписаните и понастоящем прилагани споразумения. Съветът приветства предстоящото подписване на осъвремененото споразумение на ЕС с Чили, очаква бързото финализиране на осъвремененото споразумение с Мексико и взема под внимание текущата работа между ЕС и Меркосур.

12. Съветът приветства инвестиционната програма на Global Gateway ЕС – ЛАК (GGIA), която показва общите приоритети на ЕС и ЛАК и се основава на най-високите екологични и социални стандарти, както и на прозрачност, които определят европейския модел за извършване на стопанска дейност. Както беше потвърдено на първата по рода си среща на министрите на икономиката и финансите от ЕС и CELAC, проведена в Сантяго де Компостела на 15 септември 2023 г., GGIA ЕС – ЛАК ще играе решаваща роля за преодоляване на недостига на инвестиции в региона с цел мобилизиране както на частен капитал, така и на публично финансиране от ЕС и неговите държави членки в рамките на подхода „Екип Европа“. Тя също така ще спомогне за постигането на справедлив, екологичен, цифров преход и в двата региона, като подкрепя местните вериги за създаване на стойност, растежа, човешкото развитие, издръжливостта на здравните системи и достойните работни места и същевременно насърчава сътрудничеството в областта на цифровата трансформация, образованието, социално отговорната бизнес среда, транспорта, устойчивите вериги на доставки, включително на суровините от критично значение, енергийната ефективност, безопасните и устойчиви нисковъглеродни технологии, адаптирането към изменението на климата и водата, наред с другото.

13. Като отчита, че тройната световна криза, състояща се от изменението на климата, загубата на биологично разнообразие и замърсяването, изисква засилено партньорство между ЕС и ЛАК в областта на екологичния преход, Съветът изтъква значението на засиления диалог, укрепването на регулаторните рамки, образованието в областта на климата, научните изследвания и иновациите и инвестициите с оглед на значителния потенциал за сътрудничество за постигане на неутрални по отношение на климата и екологосъобразни икономики. Цялостното и ефективно изпълнение на Парижкото споразумение, включително чрез запазване на постижимостта на целта за глобално ограничаване на затоплянето до 1,5°C, както и на Конвенцията за биологичното разнообразие и Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал, Глобалната рамка за химикалите, Конвенцията на ООН за борба с опустиняването (UNCCD), Програмата за действие в областта на водите на Конференцията на ООН за водите през 2023 г. и Договора за откритото море, както и текущите преговори по международен правно обвързващ инструмент относно замърсяването с пластмаси, под председателството на Перу и Еквадор, продължават да бъдат ключови общи цели. ЕС ще работи с партньорите от ЛАК за установяване на глобален ангажимент за утрояване на капацитета за енергия от възобновяеми източници и удвояване на усилията за енергийна ефективност на световно равнище до 2030 г. Като признава ключовата роля на тропическите гори в Амазония и значението на борбата срещу обезлесяването както в Амазония, така и в други залесени райони, Съветът приветства Декларацията от Белем, приета от Организацията на договора за сътрудничество в Амазония (АСТО) през август 2023 г., и отново потвърждава, че е от съществено значение да се работи с държавите партньори за съвместно справяне с първопричините за обезлесяването и деградацията на горите, по-специално в контекста на регламента на ЕС относно веригите на доставки, несвързани с обезлесяване. Съветът насърчава действията и ангажиментите за опазване, запазване, възстановяване и устойчиво използване на океаните с оглед на конференцията „Нашият океан“ в Атина през април 2024 г. и третата конференция на ООН за океаните, организирана от Коста Рика и Франция в Ница през юни 2025 г. ЕС е готов да работи с партньорите от ЛАК за ускоряване на действията за осигуряване на чиста вода и канализация за всички, както и за насърчаване на интегрираното управление на водните ресурси. Като отчита отговорността на двата континента за дългосрочната продоволствена сигурност в световен мащаб, ЕС ще си сътрудничи с ЛАК за повишаване на издръжливостта и устойчивостта на системите за производство на храни и ще използва механизми за диалог и сътрудничество, включително в областта на научните изследвания, наред с другото, за насърчаване на устойчивото управление на торовете и пестицидите и за подобряване на състоянието на почвите.

14. ЕС се ангажира да работи с партньорите от ЛАК за насърчаване на отговорен, ориентиран към човека и основан на правата модел на приобщаваща цифрова трансформация, който модел гарантира защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот като основни права, увеличава сигурната и всеобща цифрова свързаност и киберсигурност, подкрепя свободния, отворен и надежден интернет, насърчава сближаването на цифровата политика и преодоляването на цифровите различия, не на последно място неравенството между половете в областта на цифровите технологии, и насърчава надеждното развитие и използване на изкуствен интелект. Тези области на действие са разгледани от Цифровия алианс между ЕС и ЛАК, който остава отворен за всички заинтересовани държави от ЛАК въз основа на споделени ценности, както и в съвместната му декларация от юли 2023 г. Съветът приветства като важен етап първия междурегионален диалог на ЕС и ЛАК в областта на цифровата политика през ноември 2023 г. За да насърчи осъществяването на Цифровия алианс между ЕС и ЛАК, ЕС ще работи в рамките на „Екип Европа“, като използва и центъра Digital4Development (център D4D). Съветът очаква откриването на регионалния център „Коперник“ в Панама и разширяването на оптичния кабел BELLA, който ще позволи изграждането на сигурна цифрова опорна свързаност.

15. Съветът подчертава значението, което и двата региона отдават на социалната справедливост, и препоръчва да се активизира съвместната работа за насърчаване на социалното сближаване, равенството между половете, борбата с неравенствата и дискриминацията на каквото и да е основание, както и предотвратяването и изкореняването на сексуалното и основаното на пола насилие, включително когато то се случва чрез или се улеснява от използването на технологии. Освен това Съветът изтъква необходимостта от постигане на напредък в икономическото овластяване на жените и от подпомагане на приобщаващия растеж, който отговаря на различните нужди и предоставя равни възможности на младите хора, коренното население, хората от африкански произход, ЛГБТИ, възрастните хора и хората с увреждания. ЕС е готов да постигне напредък в работата по партньорството между двата региона в областта на устойчивостта на здравните системи и местното производство на ваксини, както и по регионалната инициатива „Екип Европа“ за приобщаващи и равнопоставени общества. Съветът отчита необходимостта от широко участие в осигуряването на социална справедливост и подчертава значението на участието и консултациите с гражданското общество във всички сектори.

16. Съветът изтъква значението на непрекъснатите усилия за подкрепа и застъпничество за справяне с хуманитарните кризи, които оказват въздействие върху ЛАК. Като отчита, че регионът на Латинска Америка и Карибския басейн е един от най-изложените на природни бедствия региони, ЕС приветства засиленото всеобхватно сътрудничество в областта на готовността за бедствия и управлението на риска от бедствия, както и обмена на най-добри практики между ЕС и ЛАК, който трябва да бъде формализиран чрез меморандум за разбирателство по тези въпроси между ЕС и съответните регионални междууправителствени органи и държавите от ЛАК.

17. Съветът призовава за засилено сътрудничество между ЕС и ЛАК в областта на правосъдието и сигурността на всички равнища като приоритетен въпрос за справяне с многобройните и все по-значими предизвикателства, произтичащи от транснационалната организирана престъпност, които оказват отрицателно въздействие и от двете страни на Атлантическия океан. Те включват високорискови престъпни мрежи, наркотици, огнестрелни оръжия и трафик на хора, както и корупция, финансови престъпления и престъпления против околната среда, хибридни заплахи, включително киберпрестъпност, дезинформация и чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство. Инициативата „Екип Европа“ в областта на сигурността и правосъдието следва да бъде доразвита въз основа на успешната съвместна работа в рамките на партньорството между ЕС и ЛАК в областта на правосъдието и сигурността и като се вземе предвид декларацията на ЕС – CLASI (Латиноамерикански комитет по вътрешна сигурност) от 28 септември 2023 г. и амбициозната фаза II на програмата EL PACSTO. Като се има предвид по-цялостният подход, който държавите от Латинска Америка и Карибския басейн възприемат за справяне с предизвикателствата в областта на сигурността, ЕС се ангажира да засили сътрудничеството с партньорите от ЛАК в борбата срещу транснационалната организирана престъпност въз основа на принципите на правовата държава и високото равнище на защита на основните права, борбата с мотивацията за печалба, намаляването на предлагането и търсенето на наркотици, предотвратяването на престъпността, както и насърчаването на изграждането на институционален капацитет и общи стандарти. Съветът очаква предстоящата среща на високо равнище на механизма за координация и сътрудничество между ЕС и CELAC в областта на наркотиците през 2024 г.

18. По отношение на сигурността и отбраната Съветът приветства участието на държавите от ЛАК в мисии и операции на ЕС по линия на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), насърчава повече съвместни дейности, като например такива в контекста на координираното морско присъствие на ЕС в Гвинеийския залив, както и засилен диалог с партньорите от ЛАК по въпроси на ОПСО, като например диалога с Колумбия и Чили.

19. Като отчита решаващата роля на научните изследвания и иновациите за справяне с общите предизвикателства, като двойния преход, световното здравеопазване и други приоритетни области, Съветът призовава за продължаване и укрепване на диалога между двата региона чрез съвместната инициатива за научни изследвания и иновации ЕС – CELAC чрез актуализиране на стратегическата пътна карта за научни изследвания и иновации, включително в частта за отворената наука, и засилване на ролята на научноизследователските центрове. Съветът припомня важността на засилването на сътрудничеството в областта на висшето образование, което позволява на студентите, академичния състав и изследователите от двата региона да се възползват от мобилността и сходните възможности, и изтъква, че алиансите на европейски университети биха могли да бъдат подходящи партньори за по-нататъшно развитие на сътрудничеството с партньорите от CELAC, като се използват наличните възможности за международно сътрудничество. Съветът изтъква, че основаните на контакти между хората инициативи следва да останат в центъра на партньорството между ЕС и ЛАК, и призовава всички партньори да използват пълноценно възможностите, предоставени от „Еразъм +“, „Хоризонт Европа“ и действията „Мария Склодовска-Кюри“.

20. Като приветства обсъжданията в рамките на форума „Партньори в промяна“ на ЕС – ЛАК с участието на младите хора, гражданското общество и местните власти, както и кръглата бизнес маса, организирана преди срещата на високо равнище, и като взема под внимание техните препоръки, Съветът отчита важния принос на гражданското общество за партньорството между двата региона и призовава за задълбочаване и структуриране на диалога с младите хора, организациите на гражданското общество, частния сектор, профсъюзите и местните власти. Съветът подчертава важното значение на пълноценното участие на гражданското общество и младите хора във всички измерения на партньорството с ЛАК. Съветът приветства и подкрепя активната роля на Евро-латиноамериканската парламентарна асамблея (EuroLat), международната фондация „ЕС – ЛАК“, както и на мозъчните тръстове и академичните среди. Усилията на публичната дипломация на ЕС, културната дипломация и насърчаването на културните отношения между ЕС и ЛАК също представляват важни приоритети. В това отношение важно събитие ще бъде първото участие на ЕС като почетен гост на Международния панаир на книгата в Гуадалахара, Мексико, от 25 ноември до 3 декември 2023 г.